

บทที่ 4

ข้อมูลและการวิเคราะห์เบื้องต้น

ในบทนี้ จะกล่าวถึง การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นในเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งจะทำให้ทราบลักษณะโดยทั่วไปของกลุ่มประชากร คือ พยาบาลประจำการในโรงพยาบาลรามธิบดีทั้งหมด ในแง่ของข้อมูลทางด้านปัจจัยส่วนตัว ปัจจัยครัวเรือนและปัจจัยการทำงาน ส่วนปัจจัยทางด้านค่าตอบแทนเมื่อเลือกทางเลือกต่าง ๆ นั้น ในบทนี้จะนำเสนอข้อมูลอัตราค่าจ้างจริงที่เก็บได้จากแบบสอบถาม และอัตราค่าจ้างที่คาดประมาณได้ของพยาบาลแต่ละคนเมื่อเลือกทางเลือกต่างๆ ซึ่งอัตราค่าจ้างที่จําประมาณได้นี้เป็นปัจจัยที่สำคัญมากอันหนึ่ง สำหรับใช้วิเคราะห์ในแบบจำลองความน่าจะเป็นในการเลือกทางเลือกต่างๆ ในบทที่ 5 ต่อไป

4.1 ข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ในลักษณะภาคตัดขวาง (cross-section) โดยติดต่อขออนุมัติในการเก็บข้อมูล จากหัวหน้าภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามธิบดี และขอความร่วมมือจากหัวหน้าแผนกการพยาบาลต่างๆ ในการแจกแบบสอบถาม ให้แก่พยาบาลประจำการในสายงานของรณทั้งหมดทุกคน โดยไม่ต้องลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมกลับคืนมาภายในระยะเวลา 2 สัปดาห์ (ตั้งแต่วันที่ 10 - 24 กุมภาพันธ์ 2536) หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงไปรวบรวมแบบสอบถามจากแต่ละแผนกกลับคืนมาเพื่อวิเคราะห์ต่อไป

แบบสอบถามที่ส่งให้พยาบาลประจำการตอบ ทั้งหมด 650 ชุด แต่เนื่องจากพยาบาลบางส่วนลาศึกษาต่อ ลาพักร้อน ลาไปต่างประเทศ ลาป่วย ลาคอลด และลาออก จึงได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 580 ชุด ในจำนวนนี้มีผู้ที่ไม่ตอบ 2 ราย บางส่วนตอบแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ จึงคัดออก ดังนั้นจึงเหลือแบบสอบถามที่สมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ทั้งหมด 551 ชุด (แสดงโดยตาราง 4.1)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น (Descriptive Statistics)

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมด 551 ราย (แสดงโดยตาราง 4.2 - 4.5) พบว่าพยาบาลประจำการที่ทำหน้าที่ให้บริการผู้ป่วยโดยตรง ของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มีอายุตั้งแต่ 20 - 48 ปี อายุเฉลี่ย 29.58 ปี โดยพยาบาลส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 23 - 25 ปีมากที่สุด คือ มีถึงร้อยละ 30.2 ของทั้งหมด พยาบาลที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี 518 ราย และจบปริญญาโท 33 ราย

พยาบาลที่ยังโสด 326 ราย สมรสแล้ว 125 ราย (หย่า, แยก 3 ราย) ผู้ที่สมรสแล้ว ยังไม่มีบุตร 33 ราย ส่วนใหญ่มีบุตรไม่เกิน 2 คน คือ มีบุตรเพียงคนเดียว 34 ราย มีบุตร 2 คน 47 ราย มีบุตร 3 คน 9 ราย และมีบุตร 4 คน 2 ราย โดยช่วงอายุบุตรมี ตัวแต่แรกเกิดถึง 21 ปี ในจำนวนนี้ แบ่งเป็น ผู้ที่มีบุตรอายุมากกว่า 3 ปี 50 ราย และมีบุตรอายุน้อยกว่า หรือ เท่ากับ 3 ปี 42 ราย

อัตราเงินเดือนจากการทำงานประจำเฉลี่ย 7,960 บาท โดยผู้ได้รับเงินเดือนสูงสุด เท่ากับ 16,000 บาท ต่ำสุด 5,560 บาท พยาบาลส่วนใหญ่ได้รับเงินเดือน 5,500 บาท (ร้อยละ 35 ของทั้งหมด) สำหรับข้อมูลเรื่องรายได้ครอบครัว ผู้ที่ยังโสดมักตอบว่าไม่มีรายได้ครอบครัว ส่วนผู้ที่สมรสแล้วมีรายได้ครอบครัว ต่ำกว่า 12,000 บาทต่อเดือน 58 ราย มีรายได้ระหว่าง 12,001 ถึง 24,000 บาทต่อเดือน 69 ราย และมีรายได้ 24,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป 40 ราย

ข้อมูลทางด้านที่อยู่อาศัย พบว่า มีบ้านเป็นของตนเองแล้ว 141 ราย มีภาระกำลังผ่อนบ้าน 87 ราย นอกเหนือจากนี้อีก 323 ราย ส่วนใหญ่อาศัยหอพักและญาติ มีส่วนน้อยที่เข้าบ้านอยู่ ผู้ที่มีรถเป็นของตนเองแล้ว 114 ราย กำลังผ่อนรถ 44 ราย ไม่มีรถเป็นของตนเอง 393 ราย พยาบาลที่มีภาระต้องให้ความอุปการะผู้อื่น 121 ราย ส่วนใหญ่ต้องให้ความอุปการะ บิดา มารดา น้องชายและน้องสาว

สำหรับข้อมูลทางด้านการทำงานประจำ พบว่า พยาบาลส่วนใหญ่ต้องทำงานผลิตเปลี่ยน หมุนเวียนเวร (เข้า-บ่าย-ดึก) 391 ราย ไม่ต้องหมุนเวียนเวร 160 ราย ปฏิบัติงานใน แผนกต่างๆ ดังนี้คือ แผนกอายุรกรรม 95 ราย สูติ-นรีเวชฯ 90 ราย กุมารเวชฯ 82 ราย จักษุ-โสต-นาสิก 35 ราย ศัลยกรรม 112 ราย ป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพ 12 ราย เวชศาสตร์ทั่วไปและฉุกเฉิน 44 ราย การพยาบาลห้องผ่าตัด 76 ราย และอื่นๆ 5 ราย

ข้อมูลทางด้านการทำงานพิเศษ นอกเหนือจากงานประจำ พบว่า พยาบาลทำงานพิเศษ 273 ราย ไม่ทำงานพิเศษ 278 ราย โดยมีผู้ตอบว่าทำงานพิเศษอื่นๆที่ไม่ใช่ในงานพยาบาล ได้แก่ ค้าขาย 10 ราย ซึ่งผู้วิจัยได้ตัดส่วนนี้ ออกจากกลุ่มที่ศึกษาแล้ว ในจำนวนผู้ที่ทำงานพิเศษ พบว่า ทำงานพิเศษในโรงพยาบาลรามาศิริ 142 ราย ปริมาณงานที่ทำโดยเฉลี่ย ประมาณ 32 ชั่วโมง ต่อเดือน คือสูงสุด 192 ชั่วโมงต่อเดือน ต่ำสุด 8 ชั่วโมงต่อเดือน ได้รับอัตราค่าจ้างเฉลี่ย 44.75 บาทต่อชั่วโมง สูงสุด 83 บาทต่อชั่วโมง ต่ำสุด 31 บาทต่อชั่วโมง ประเภทของงานที่ทำ ได้แก่ การทำงานล่วงเวลา การเฝ้าไข้พิเศษ การทำคลินิกพิเศษ* และหน่วยสไตเทอริม เป็นต้น

สำหรับพยาบาลที่ทำงานพิเศษนอกโรงพยาบาลรามาศิริ มี 131 ราย ปริมาณงานที่ทำ เฉลี่ย 60.86 ชั่วโมงต่อเดือน สูงสุด 240 ชั่วโมงต่อเดือน ต่ำสุด 9 ชั่วโมงต่อเดือน ได้รับ อัตราค่าจ้างเฉลี่ย 65.50 บาทต่อชั่วโมง สูงสุด 250 บาทต่อชั่วโมง ต่ำสุด 31 บาทต่อชั่วโมง ประเภทของงานที่ทำ ได้แก่ การทำงานพยาบาลในโรงพยาบาลเอกชน คลินิก บริษัท และ โรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ

* ขณะที่ทำการศึกษา คลินิกพิเศษนอกเวลาราชการของโรงพยาบาลรามาศิริเปิด บริการเพียงแผนกเดียว คือ หน่วยตรวจโรคทั่วไปของผู้ป่วยนอก และมีโครงการที่จะเปิดคลินิก พิเศษของแผนกอื่นๆอีก

4.3 การคาดประมาณอัตราค่าจ้าง

ในการตัดสินใจของพยาบาลแต่ละคนว่าจะทำหรือไม่ทำงานพิเศษ ตลอดจนถึงผู้ที่ทำงานพิเศษเลือกทำในหรือนอกโรงพยาบาลนั้นจะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ปัจจัยส่วนตัว ครวั เรือนการทำงาน และปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ คือ ปัจจัยด้านอัตราค่าตอบแทนเมื่อเลือกทางเลือกต่างๆ ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดอรรถประโยชน์สูงสุดของแต่ละคน

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ทำให้ทราบอัตราค่าจ้างที่พยาบาลได้รับเฉพาะผู้ที่เลือกทำงานพิเศษแล้วเท่านั้น ส่วนผู้ที่เลือกไม่ทำงานพิเศษก็จะไม่ได้รับค่าจ้าง ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ก่อนที่พยาบาลแต่ละคนจะตัดสินใจเลือกทางเลือกต่างๆ พยาบาลแต่ละคนจะพิจารณาว่าอัตราค่าจ้างที่เขาจะได้รับถ้าเขาเลือกที่จะทำงานพิเศษนั้นจะก่อให้เกิดอรรถประโยชน์สูงสุดหรือไม่ เช่นเดียวกับผู้ที่เลือกทำงานพิเศษแล้ว ก็จะพิจารณาถึงความแตกต่างของอัตราค่าจ้างระหว่างการทำงานพิเศษในหรือนอกโรงพยาบาลมาชดเชยที่ก่อให้เกิดอรรถประโยชน์สูงสุด

ดังนั้นในการศึกษานี้ จึงต้องทำการคาดประมาณอัตราค่าจ้างของพยาบาลแต่ละคนในแต่ละทางเลือก โดยการคาดประมาณสมการค่าจ้างจากตัวแปรต่างๆที่คาดว่าจะมีส่วนกำหนดอุปสงค์ต่อแรงงานพยาบาล และเพื่อกำจัดค่าคลาดเคลื่อนอื่นๆออกไป ภายใต้อสมมติฐานที่ว่า อัตราค่าจ้างถูกกำหนดด้วยปัจจัยต่างๆ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส แผนกที่ทำงาน และเวลาในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสมการค่าจ้าง (Wage Equation) ไว้ดังนี้

$$WA_i = X_i \beta + e_i \dots \dots \dots (4.3)$$

โดยที่

$$WA_i = \text{อัตราค่าจ้างของพยาบาลสำหรับทางเลือกที่ } i$$

$$X_i = \text{เวกเตอร์ของตัวแปรทางด้านปัจจัยต่างๆที่คาดว่าจะมีส่วนกำหนดอุปสงค์ต่อแรงงาน ได้แก่ ปัจจัยทางด้านอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อัตราเงินเดือนและแผนกที่ทำงาน เป็นต้น}$$

$$\beta = \text{เวกเตอร์ของค่าพารามิเตอร์}$$

$$e = \text{ค่าคลาดเคลื่อนซึ่งสมมติให้มีการกระจายแบบปกติ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับศูนย์ และค่าของตัวแปรปรวนคงที่ } \sigma^2$$

ภายใต้ข้อสมมติว่า ตัวแปรต่างๆในสมการค่าจ้าง มีความสัมพันธ์เป็นเส้นตรง ดังนั้นจึงใช้วิธีการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) ในการคาดประมาณสมการค่าจ้างของทางเลือกต่างๆ

ผลการคาดประมาณสมการค่าจ้างของการทำงานพิเศษ การทำงานพิเศษในโรงพยาบาล และการทำงานพิเศษนอกโรงพยาบาลตามวิธี OLS แสดงโดยตารางที่ 4.6 จะเห็นได้ว่าตัวแปรอิสระในสมการค่าจ้างของแต่ละทางเลือกไม่เหมือนกันทั้งหมด ทั้งนี้เกิดจากปัญหาตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน (multicollinearity) จึงจำเป็นต้องตัดตัวแปรที่ไม่สำคัญบางตัวออกจากแบบจำลอง

4.3.1 อัตราค่าจ้างการทำงานพิเศษที่คาดประมาณได้ (Predicted Wage Rate)

ในกรณีที่พยาบาลตัดสินใจจะทำงานพิเศษ แต่ละคนจะคาดประมาณค่าจ้างที่จะได้ ซึ่งการศึกษานี้ได้ใช้สมการที่ 4.3 ในการคาดประมาณ

ผลการคาดประมาณสมการค่าจ้างการทำงานพิเศษ ใช้ข้อมูลปัจจุบันของกลุ่มพยาบาลที่กำลังทำงานพิเศษอยู่ทั้งหมด 273 ราย แสดงไว้ตาราง 4.6 พบว่า อัตราค่าจ้างมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับอายุ สถานภาพสมรส และการทำงานในแผนกห้องผ่าตัด แต่ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับการศึกษา และการปฏิบัติงานในแผนกอื่นนอกเหนือจากห้องผ่าตัด

สัมประสิทธิ์ของตัวแปรทางด้านอายุของพยาบาลมีค่าเท่ากับ 1.70 และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่าจ้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01 ซึ่งหมายความว่า เมื่ออายุพยาบาลเพิ่มขึ้น 1 ปี จะได้รับค่าจ้างเพิ่มขึ้น 1.70 บาทต่อชั่วโมง

ตัวแปรสถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่าจ้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01 ซึ่งหมายความว่า พยาบาลที่สมรสแล้วได้รับค่าจ้างสูงกว่าพยาบาลที่เป็นโสดเท่ากับ 17.28 บาทต่อชั่วโมง

พยาบาลที่ปฏิบัติงานในห้องผ่าตัด ได้รับค่าจ้างสูงกว่าพยาบาลที่ปฏิบัติงานในแผนกอื่นๆ เท่ากับ 13.86 บาทต่อชั่วโมง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01 เช่นเดียวกัน ส่วนตัวแปรระดับการศึกษา ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในการกำหนดอัตราค่าจ้างการทำงานพิเศษ

เมื่อทราบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีส่วนในการกำหนดสมการค่าจ้างแล้ว จึงนำผลที่ได้ไปคาดประมาณหาอัตราค่าจ้างที่พยาบาลแต่ละคนจะได้รับหากเลือกทำงานพิเศษ จำนวนทั้งหมด 551 ราย พบว่า อัตราค่าจ้างในการทำงานพิเศษโดยเฉลี่ยเท่ากับ 59.22 บาทต่อชั่วโมง ซึ่งอัตราค่าจ้างการทำงานพิเศษของพยาบาลแต่ละคนที่คำนวณได้นี้ ใช้เป็นตัวแปรที่สำคัญอันหนึ่ง ในแบบจำลองการตัดสินใจเลือกทำงานพิเศษ ในขั้นตอนแรก

ส่วนการตัดสินใจในขั้นต่อมาสำหรับผู้ที่เลือกทำงานพิเศษแล้ว จะตัดสินใจเลือกระหว่างการทำงานพิเศษในโรงพยาบาลรามาธิบดีหรือนอกโรงพยาบาลรามาธิบดี ปัจจัยอื่นๆของพยาบาลแต่ละคนนั้นเหมือนเดิม สิ่งที่แตกต่างกัน คือ ความแตกต่างระหว่างอัตราค่าจ้างของการทำงานพิเศษในหรือนอกโรงพยาบาลนั่นเอง

จากข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ เราทราบอัตราค่าจ้างที่พยาบาลได้รับเฉพาะผู้ที่เลือกทำงานพิเศษในหรือนอกโรงพยาบาลแล้วเท่านั้น โดยพยาบาลที่เลือกทำงานพิเศษในโรงพยาบาลก็จะมีข้อมูลเกี่ยวกับค่าจ้างเฉพาะในโรงพยาบาล ส่วนพยาบาลที่ทำงานพิเศษนอกโรงพยาบาลก็จะมีข้อมูลค่าจ้างเฉพาะนอกโรงพยาบาล แต่ในความเป็นจริงแล้ว ก่อนที่พยาบาลแต่ละคนจะตัดสินใจเลือกทำงานพิเศษในหรือนอกโรงพยาบาลรามาธิบดี พยาบาลแต่ละคนจะมีการพิจารณาถึงค่าจ้างที่เขาจะได้รับ โดยถ้าพยาบาลคนเดียวกันทำงานพิเศษในโรงพยาบาลจะได้รับอัตราค่าจ้างระดับหนึ่ง ในขณะที่เลือกทำงานพิเศษนอกโรงพยาบาลก็จะได้รับอัตราค่าจ้างอีกระดับหนึ่ง ซึ่งในการศึกษานี้ มีสมมติฐานที่ว่า ความแตกต่างของค่าจ้างระหว่างทางเลือกทั้งสองทางนั้น มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานพิเศษในขั้นตอนที่สอง คือ การตัดสินใจทำงานพิเศษในหรือนอกโรงพยาบาลรามาธิบดี

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องทำการคาดประมาณหาอัตราค่าจ้าง ของพยาบาลแต่ละคนในแต่ละทางเลือก โดยวิธี Ordinary Least Square เช่นเดียวกับขั้นตอนแรก

4.3.2 อัตราค่าจ้างที่คาดประมาณได้จากงานพิเศษในโรงพยาบาลรามธิบดี

การคาดประมาณสมการค่าจ้าง การทำงานพิเศษในโรงพยาบาลรามธิบดี ใช้ข้อมูลปัจจุบันของพยาบาลที่ทำงานพิเศษในโรงพยาบาลอยู่ 142 ราย แสดงโดยตาราง 4.6 พบว่า อัตราค่าจ้างการทำงานพิเศษในโรงพยาบาลรามธิบดี มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับแผนกที่ทำงานและเวลาในการปฏิบัติงานเท่านั้น โดยไม่ขึ้นกับปัจจัยส่วนตัว และ ครีวเวียนเพศ ทั้งนี้เนื่องจากโรงพยาบาลรามธิบดีเป็นสถานบริการของภาครัฐ และ มีการกำหนดอัตราค่าจ้างแบบคงที่ (fixed wage)

พยาบาลที่ปฏิบัติงานในแผนกอายุรกรรม ศัลยกรรมและสูติกรรมได้รับค่าจ้างการทำงานพิเศษมากกว่าผู้ที่ปฏิบัติงานในแผนกอื่นๆประมาณ 2.33 บาทต่อชั่วโมง (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05) ส่วนพยาบาลที่ปฏิบัติงานในแผนกห้องผ่าตัดได้รับค่าจ้างต่ำกว่าพยาบาลที่ปฏิบัติงานในแผนกอื่นๆอยู่ถึง 35.96 บาทต่อชั่วโมง (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01) ทั้งนี้สามารถอธิบายได้จากกรณีที่ อัตราค่าจ้างของการทำงานล่วงเวลาในโรงพยาบาลรามธิบดีเป็นอัตราคงที่ (fixed wage) ตามเวลาที่อยู่เวร มิได้แปรตามผลงานหรือปริมาณงานที่ทำ (Productivity) พยาบาลที่อยู่เวรจะได้รับค่าจ้างเท่ากันไม่ว่าจะมีผู้ป่วยได้รับการผ่าตัดหรือไม่ก็ตาม ดังนั้นอัตราค่าจ้างของพยาบาลห้องผ่าตัดจึงต่ำกว่าแผนกอื่น เพราะการคำนวณค่าจ้างต้องรวมเวลาในการรอคอย (on call) ด้วย

สำหรับพยาบาลที่ทำงานในลักษณะต้องผลิตเปลี่ยนหมุนเวียนเวร(เช้า-บ่าย-ดึก) ได้รับค่าจ้างการทำงานพิเศษในโรงพยาบาลต่ำกว่าผู้ที่ทำงานในช่วงเวรเข้าตลอดเท่ากับ 22.56 บาทต่อชั่วโมง (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01)

เมื่อทราบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพล ในการกำหนดอัตราค่าจ้างการทำงานพิเศษในโรงพยาบาลรามธิบดีแล้ว จึงนำผลที่ได้ไปคาดประมาณหาอัตราค่าจ้างที่พยาบาลแต่ละคนจะได้รับหากเลือกทำงานพิเศษในโรงพยาบาลรามธิบดี จากจำนวนพยาบาลที่ทำงานพิเศษทั้งหมด 273 ราย พบว่า อัตราค่าจ้างการทำงานพิเศษในโรงพยาบาลรามธิบดีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 45.05 บาทต่อชั่วโมง

4.3.3 อัตราค่าจ้างที่คาดประมาณได้จากงานพิเศษนอกโรงพยาบาลรามารามธิบดี

ผลการคาดประมาณสมการค่าจ้างจากงานพิเศษนอกโรงพยาบาลรามารามธิบดีด้วยวิธีOLS โดยใช้ข้อมูลปัจจุบันของพยาบาล 131 รายที่กำลังทำงานพิเศษนอกโรงพยาบาลรามารามธิบดี แสดงโดยตาราง 4.6 พบว่า อัตราค่าจ้างการทำงานพิเศษนอกโรงพยาบาลรามารามธิบดีมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับปัจจัยส่วนบุคคลและครัวเรือน

พยาบาลที่มีอายุเพิ่มขึ้น 1 ปีได้รับค่าจ้างเพิ่มขึ้น 2.50 บาทต่อชั่วโมง (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01) พยาบาลที่มีบุตรอายุน้อยกว่า 3 ปี จะได้รับค่าจ้างมากกว่ากลุ่มอื่น 70.42 บาทต่อชั่วโมง (มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01) พยาบาลที่มีรายได้ครอบครัวสูงกว่า 24,000 บาทต่อเดือนขึ้นไปได้รับอัตราค่าจ้างที่สูงกว่าพยาบาลกลุ่มอื่น 24.59 บาทต่อชั่วโมง

ส่วนปัจจัยด้านการทำงาน พบว่า พยาบาลที่ปฏิบัติงาน ในแผนกการพยาบาลห้องผ่าตัด ได้รับอัตราค่าจ้างที่สูงกว่าพยาบาลที่ปฏิบัติงานในแผนกอื่นๆ 43.50 บาทต่อชั่วโมง (มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01) ทั้งนี้เนื่องจากอัตราค่าจ้างเมื่อทำงานพิเศษนอกโรงพยาบาลของพยาบาลห้องผ่าตัด ถูกกำหนดด้วยปริมาณงานที่ทำอย่างแท้จริง เช่น การกำหนดค่าตอบแทนจากการทำงานผ่าตัดเป็นรายๆไป ซึ่งจะใช้เวลาน้อยกว่าการอยู่เวร on call

ส่วนพยาบาลที่ทำงานผลิตเปลี่ยนหมุนเวียนเวร (เช้า-บ่าย-คืน) ได้รับค่าจ้างสูงกว่าผู้ที่ไม่ต้องหมุนเวียนเวร 20.70 บาทต่อชั่วโมง (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05)

เมื่อทราบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพล ในการกำหนดอัตราค่าจ้างการทำงานพิเศษนอกโรงพยาบาลรามารามธิบดีแล้ว จึงนำผลที่ได้ไปคาดประมาณหาอัตราค่าจ้างการทำงานพิเศษนอกโรงพยาบาลรามารามธิบดีของพยาบาลที่ทำงานพิเศษแต่ละคนจำนวน 273 ราย พบว่า อัตราค่าจ้างโดยเฉลี่ย เท่ากับ 62.05 บาทต่อชั่วโมง

เมื่อนำอัตราค่าจ้างทั้งสองทางเลือกมาเปรียบเทียบกัน พบว่า อัตราค่าจ้างการทำงานพิเศษนอกโรงพยาบาลรามาศิริ สูงกว่า อัตราค่าจ้างการทำงานพิเศษในโรงพยาบาลรามาศิริ เท่ากับ 17.00 บาทต่อชั่วโมง ซึ่งความแตกต่างของอัตราค่าจ้างการทำงานพิเศษระหว่างในและนอกโรงพยาบาลนั้น มีความสำคัญและคาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการกำหนดการตัดสินใจในขั้นตอนที่สองคือ การตัดสินใจเลือกระหว่างการทำงานพิเศษในหรือนอกโรงพยาบาลรามาศิริ

การศึกษาในบทที่ 4 นี้ เป็นการวิเคราะห์ขั้นต้น เพื่อให้ทราบลักษณะทั่วไปของกลุ่มประชากร และเป็นการเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ขั้นสูงต่อไปในบทที่ 5 นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ สามารถนำไปวิเคราะห์ทั้งเพื่อการศึกษาและการวางแผนนโยบายต่อไป

ตาราง 4.1 จำนวนแบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์

	จำนวน (ราย)
แบบสอบถามทั้งหมด	650
พยาบาลลาศึกษาต่อ, ลาไปต่างประเทศ ลาพักร้อน, ลาป่วย, ลาคลอดและลาออก	70
ตอบแบบสอบถามไม่สมบูรณ์	27
ไม่ตอบ	2
แบบสอบถามที่สมบูรณ์นำมาวิเคราะห์	551

ตาราง 4.2 ข้อมูลทางด้านปัจจัยส่วนตัว ของพยาบาลทั้งหมด 551 คน

ปัจจัยส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
อายุเฉลี่ย (ปี)	29.58 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 6.38)	
การศึกษา (คน)		
ปริญญาตรี	518	94.01
ปริญญาโท	33	5.99
สถานภาพสมรส (คน)		
โสด	326	59.16
สมรส	122	22.14
หย่า, แยก	3	18.70

ตาราง 4.3 ข้อมูลทางด้านปัจจัยครัวเรือน ของเทศบาลทั้งหมด 551 คน

ปัจจัยด้านครัวเรือน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
รายได้ครอบครัว		
ไม่มีรายได้	384	69.69
น้อยกว่า 12,000 บาทต่อเดือน	58	10.53
ตั้งแต่ 12,001 - 24,000 บาทต่อเดือน	69	12.52
มากกว่า 24,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป	40	7.26
การมีบุตร		
อายุแรกเกิด - 3 ปี	42	7.62
อายุมากกว่า 3 ปีขึ้นไป	50	9.07
ที่อยู่อาศัย		
มีบ้านเป็นของตนเองแล้ว	141	25.59
มีภาระกำลังผ่อนบ้าน	87	15.79
อาศัยอยู่หอพัก, ญาติ, บ้านเช่า	323	58.62
ผู้อยู่ในความอุปการะ		
มี	131	21.96
ไม่มี	430	78.04

ตาราง 4.4 ข้อมูลทางด้านปัจจัยการทำงาน ของเทศบาลทั้งหมด 551 คน

ปัจจัยการทำงาน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เงินเดือนเฉลี่ยจากการทำงานประจำ (บาทต่อเดือน)	7,956.00 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน=2592.0๑)	
แผนกที่ทำงาน		
อายุกรรม	95	17.24
ศิลากรรม	112	20.33
สุติ นรีเวช	90	16.3๓
กุมารเวช	82	14.89
ห้องผ่าตัด	76	13.80
จักษุ โสต นาสิก	35	6.35
ป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพ	12	2.18
เวชศาสตร์ทั่วไปและฉุกเฉิน	44	7.98
อื่นๆ	5	0.90
เวลาในการทำงาน		
ต้องหมุนเวียนเวร	391	70.96
ไม่ต้องหมุนเวียนเวร	160	29.04

ตาราง 4.5 ข้อมูลทางด้านการทำงานการทํางานพิเศษ ของพยาบาลทั้งหมด 551 คน

การทำงานพิเศษ	ในโรงพยาบาล	นอกโรงพยาบาล
จำนวนพยาบาลที่ทำงานพิเศษ (คน)	142	131
ปริมาณงานที่ทํ่า (ชั่วโมงต่อเดือน)		
สูงสุด	192	240
ต่ำสุด	8	3
เฉลี่ย	31.4	60.86
อัตราค่าจ้าง (บาทต่อชั่วโมง)		
สูงสุด	33	250
ต่ำสุด	31	31
เฉลี่ย	44.75	65.50

ตาราง 4.6 สมการค่าจ้าง (Wage Equation) ของพยาบาลแต่ละคนเมื่อเลือกทรงเลือกต่างๆ
(บาทต่อชั่วโมง)

ตัวแปรอิสระ	การทำงานพิเศษ coefficient(t-stat)	ทำในโรงพยาบาล coefficient(t-stat)	ทำนอกโรงพยาบาล coefficient(t-stat)
C	1.543(0.160)	66.96(26.93)*	-35.18(-1.67)***
AGE	1.700(5.151)*	-	2.509(4.597)*
EDU	-13.19(-1.42)	-	-
STA	17.28(3.068)*	-	17.09(1.497)
AC1	-	-	70.43(3.174)*
AC2	-	-	28.20(1.668)***
UEI3	-	-	24.59(2.027)**
MED	5.907(0.758)	2.329(2.163)**	-
OBG	1.379(0.267)	2.329(2.134)**	-9.301(-1.36)
OPE	13.86(2.729)*	-35.96(-15.6)*	42.50(4.404)*
PED	6.957(1.246)	4.470(3.274)*	-
SUR	2.027(0.406)	2.697(2.603)*	-
SHI	-	-22.56(-9.48)*	20.70(2.188)**
R-Squared	0.210	0.747	0.502
adjusted R-Squared	0.186	0.736	0.469
F-Statistic	8.755	66.54	15.37

* , ** และ *** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01 , 0.05 และ 0.10 ตามลำดับ

หมายเหตุ การกำหนดตัวแปรอิสระของแต่ละสมการไม่เหมือนกันเนื่องจากเกิดปัญหา
multicollinearity

ตาราง 4.7 อัตราค่าจ้างที่คาดประมาณได้ (Predicted Wage Rate)
ระหว่างการทำงานและไม่ทำงานพิเศษ

	ทำงานพิเศษ	ไม่ทำงานพิเศษ
อัตราค่าจ้างเฉลี่ย (บาทต่อชั่วโมง)	59.24	0
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	16.42	0

ตาราง 4.8 อัตราค่าจ้างที่คาดประมาณได้ (Predicted Wage Rate)
ระหว่างการทำงานพิเศษในและนอกโรงพยาบาลรามาศิริ

	ทำงานพิเศษในร.พ. รามาศิริ	ทำงานพิเศษนอกร.พ. รามาศิริ
อัตราค่าจ้างเฉลี่ย (บาทต่อชั่วโมง)	45.05	62.05
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	8.56	27.54